

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 776 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	20. marts 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 24. marts 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 27. marts 2000 - vedlægges Justitsministeriets supplement vedrørende dagsordenspunkt 26 til notat over de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Dato: 16. marts 2000
Kontor: Strafferets- og Retspleje-
kontoret
Sagsnr.: 1999-748/21-0006
Dok.: KHE20041

AKTUELT NOTAT

Udkast til Rådets forordning om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i borgerlige sager, herunder handelssager (KOM(1999) 348)

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til forordning, som skal træde i stedet for EF-domskonventionen, der indeholder regler dels om domstolenes kompetence, dels om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser. Kommissionens forslag henviser til hjemlen i EF-traktatens artikel 61, litra c.

Forordningsforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27. marts 2000 med henblik på en orientering om status i forhandlingerne.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til blandt andet artikel 61, litra c, i EF-traktaten.

Det danske forbehold med hensyn til retlige og indre anliggender betyder, at Danmark ikke deltager i fællesskabsretligt samarbejde på området retlige og indre anliggender.

Forbeholdet er derimod ikke til hinder for, at Danmark vælger at deltage i almindeligt mellemstatsligt samarbejde på dette område.

Under forudsætning af enighed mellem samtlige medlemsstater vil Danmark således kunne tilslutte sig revisionen af EF-domskonventionen ved en parallel mellemstatslig aftale.

1. Baggrund

Rådet iværksatte i december 1997 et revisionsarbejde af EF-domskonventionen, som indeholder regler om domstolenes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i civile sager. Revisionsarbejdet blev afsluttet i april 1999 med et udkast til en revideret konvention, som blev godkendt af Rådet i maj 1999.

Med Amsterdamtraktaten er det civilretlige samarbejde omfattet af det nye afsnit IV i EF-traktaten, og Kommissionen har under henvisning hertil fremsat et forslag til forordning, som skal træde i stedet for EF-domskonventionen. Kommissionens forslag, som bygger på det af Rådet godkendte udkast til en revideret konvention, henviser til hjemlen i EF-traktatens artikel 61, litra c.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltag Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til blandt andet artikel 61, litra c, i EF-traktaten.

2. EF-domskonventionen

EF-domskonventionen af 27. september 1968 er udarbejdet under henvisning til EF-traktatens artikel 293 (tidligere artikel 220) som et led i det almindelige mellemstatslige samarbejde på det civilretlige område.

Formålet med EF-domskonventionen er at forenkle formaliteterne vedrørende gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser og at styrke retsbeskyttelsen inden for Fællesskabet. Konventionen indeholder således regler dels om domstolenes kompetence, dels om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser.

Danmark tiltrådte EF-domskonventionen i 1986. Konventionen er senere ændret i forbindelse med Spaniens og Portugals tiltrædelse af konventionen, der fik virkning for Danmark i 1996. Konventionen er senest tiltrådt af Østrig, Sverige og Finland og gælder således nu i alle 15 medlemsstater.

EF-domskonventionen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 325 af 4. juni 1986 om EF-domskonventionen mv., som ændret ved lov nr. 209 af 29. marts 1995.

3. Forordningsforslaget

Forordningsforslaget er udtryk for en revision af den gældende EF-domskonvention og viderefører i vidt omfang konventionens regler uændret.

I forordningsforslaget foreslås imidlertid samtidig en lang række ændringer i forhold til EF-domskonventionens regler. De vigtigste ændringer i værnetingsreglerne omfatter:

- en ny definition af selskabers og andre juridiske personers hjemsted
- kontraktværnetinget præciseres for de hyppigst forekommende kontrakter, nemlig køb af løsøre og levering af tjenesteydelser
- sager om erstatning uden for kontrakt kan anlægges ikke alene på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået, men også på det sted, hvor skadetilføjelsen vil kunne foregå
- forbrugerværnetinget udvides til at omfatte alle grænseoverskridende forbrugeraftaler, hvor den erhvervsdrivende udøver erhvervsmæssig virksomhed i forbrugerens land, forudsat at aftalen er omfattet af denne virksomhed
- forsikringsværnetinget giver nu også sikrede og begunstigede mulighed for at anlægge sag ved deres eget hjemting
- arbejdstagerværnetinget gives en klarere udformning ved en placering i en ny selvstændig afdeling, og det sikres, at kun arbejdstageren kan påberåbe sig dette værneting
- sager om leje af fast ejendom: ændring af undtagelsen vedrørende midlertidig privat brug
- en ny definition af tidspunktet for, hvornår der indtræder litispendens, dvs. hvornår en sag skal anses for anlagt med den virkning, at en tilsvarende sag mellem de samme parter ikke kan anlægges i en anden medlemsstat
- ændring af reglerne om indbyrdes sammenhængende krav.

De vigtigste ændringer i reglerne om anerkendelse og fuldbyrdelse omfatter:

- en forenkling af den såkaldte eksekvaturprocedure, dvs. den procedure, der anvendes, når en retsafgørelse ønskes fuldbyrdet i en anden medlemsstat
- under eksekvaturproceduren kan også den ret, der træffer afgørelse i tredje instans, udsætte sagen eller betinge fuldbyrdelse af sikkerhedsstillelse, hvis den pågældende retsafgørelse er appelleret i domsstaten
- en eventuel fri proces for domhaveren omfatter nu hele eksekvaturproceduren og ikke kun første instans

- anerkendelse og fuldbyrdelse kan kun nægtes under henvisning til grundlæggende retsprincipper, hvis retsafgørelsen åbenbart strider mod grundlæggende retsprincipper
- ændring af betingelserne for at nægte anerkendelse og fuldbyrdelse af en udeblivelsesdom
- anerkendelse og fuldbyrdelse kan ikke nægtes under henvisning til afgørelsen af præjudicielle spørgsmål af person-, familie- eller arveretlig karakter.

De foreslåede ændringer er beskrevet i detaljer i grundnotat af 20. oktober 1999, som er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 25. oktober 1999 og til Folketingets Retsudvalg den 26. oktober 1999.

Forordningsforslaget er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27. marts 2000 med henblik på en orientering om status i forhandlingerne.

4. Høring

Forslaget har været sendt til høring hos Domstolsstyrelsen, præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret, retten i Århus, retten i Odense, retten i Ålborg og retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Advokatrådet, Forbrugerrådet, Håndværksrådet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Finansrådet, Liberale Erhvervs Råd, Realkreditrådet, Danske Finansieringsselskabers Forening, Arbejdsministeriet, Erhvervsministeriet, Finansstyrelsen, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Inkassobrancheorganisation, Dansk Markedsføringsforbund, Dansk Industri, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Dansk Handel og Service, Det Danske Handelskammer, Byggeriets Firkant, Danmarks Rederiforening, Danmarks Rejsebureau Forening, Dansk Postordreforening, Akademikernes Centralorganisation, Landsorganisationen i Danmark, Specialarbejderforbundet i Danmark, Politiforbundet i Danmark og HK Landsklubben Dommerkontorerne.

Domstolsstyrelsen, præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, præsidenterne for Københavns Byret, retten i Århus, retten i Odense, retten i Ålborg og retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Advokatrådet, Liberale Erhvervs Råd, Realkreditrådet, Danske Finansieringsselskabers Forening, Arbejdsministeriet, Finansstyrelsen, Akademikernes Centralorganisation, Specialarbejderforbundet i Danmark og HK Landsklubben Dommerkontorerne har ingen bemærkninger til forslaget.

Dommerfuldmægtigforeningen finder det væsentligt, at forordningen bygger på det velovervejede og gennemarbejdede forslag, som blev udarbejdet af den af Rådet nedsatte arbejdsgruppe.

Foreningen finder det endvidere væsentligt, at der også for Danmarks vedkommende sker en revision af EF-domskonventionen.

Det Danske Handelskammer anbefaler, at Danmark hurtigst muligt kobler sig på den nye forordning, da det danske forbehold har som konsekvens, at danske virksomheder ikke umiddelbart vil nyde godt af de forbedringer, som forordningsforslaget lægger op til.

Dansk Handel og Service finder det utilfredsstillende og uholdbart, at Danmark ikke deltager i udformningen af forordningen, som indeholder meget væsentlige regler for såvel erhvervslivet som forbrugere.

Dansk Handel og Service opfordrer til, at denne uholdbare situation afklares, og at der i det mindste sker en hurtig afklaring af, om Danmark overhovedet skal eller kan tiltræde revisionen af EF-domskonventionen. Efter Dansk Handel & Services opfattelse er det tvungende nødvendigt, at Danmark som minimum får mulighed for bilateralt at tiltræde revisionen af EF-domskonventionen, når de andre lande har vedtaget forordningen.

Herudover har Dommerfuldmægtigforeningen, Forbrugerrådet, Erhvervsministeriet, Dansk Arbejdsgiverforening, Finansrådet, Dansk Industri, Rådet for Dansk Forsikring og Pension, Dansk Handel og Service, Det Danske Handelskammer, Danmarks Rederiforening og Dansk Rejsebureau Forening i deres høringssvar fremsat bemærkninger til forskellige specifikke bestemmelser i forordningsforslaget.

5. Danmarks stilling

Vedtages forordningen, vil den for de øvrige medlemsstater træde i stedet for EF-domskonventionen, der således ophæves for så vidt angår de øvrige medlemsstaters indbyrdes forhold.

Da forordningen ikke vil gælde for Danmark, vedbliver EF-domskonventionen derimod at gælde i forholdet mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

For de øvrige medlemsstater betyder det, at de skal anvende to forskellige regelsæt om domstolens kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, alt afhængig af om en part i sagen har bopæl eller hjemsted i Danmark.

For Danmark betyder det, at de ændringer i EF-domskonventionens regler, som forordningsforslaget er udtryk for, ikke vil gælde for personer med bopæl eller hjemsted i Danmark.

Det drejer sig blandt andet om de ændringer, der styrker retsstillingen for forbrugere, forsikrede og arbejdstagere, og de ændringer, der indebærer en forenkling af den fremgangsmåde, som skal følges ved fuldbyrdelse af en fremmed retsafgørelse.

6. Tilslutning ved en parallel mellemstatslig aftale

Det danske forbehold med hensyn til retlige og indre anliggender betyder, at Danmark ikke deltager i fællesskabsretligt samarbejde på området retlige og indre anliggender.

Forbeholdet er derimod ikke til hinder for, at Danmark vælger at deltage i almindeligt mellemstatsligt samarbejde på dette område.

Under forudsætning af enighed mellem samtlige medlemsstater vil Danmark således kunne tilslutte sig revisionen af EF-domskonventionen ved en parallel mellemstatslig aftale.

Indgås en parallel mellemstatslig aftale, vil reglerne om domstolenes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser være ens i samtlige medlemsstater. I det indbyrdes forhold mellem de øvrige medlemsstater vil reglerne gælde som fællesskabsretlige regler, mens reglerne i forholdet mellem Danmark og de øvrige medlemsstater vil gælde som en almindelig mellemstatslig aftale.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Såfremt forordningen vedtages, vil den ikke gælde for Danmark.

Såfremt Danmark ved en parallel mellemstatslig aftale tilslutter sig revisionen af EF-domskonventionen, vil gennemførelsen af parallelaftalen i dansk ret nødvendiggøre ændringer i lov om EF-domskonventionen mv.

En parallel mellemstatslig aftale og gennemførelsen heraf i dansk ret forventes ikke at have statsfinansielle konsekvenser af betydning.

8. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har af tidsmæssige grunde ikke været forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

9. Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Grundnotat om forordningsforslaget er fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 25. oktober 1999 og til Folketingets Retsudvalg den 26. oktober 1999.

Spørgsmålet om Danmarks eventuelle tilslutning til revisionen af EF-domskonventionen ved en parallel mellemstatslig aftale har ikke tidligere været forelagt Europaudvalget eller Retsudvalget.